

Prop. 129 S

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og EU om gjensidig adgang til fiske i Skagerrak for fartøyer som fører dansk, norsk eller svensk flagg

*Tilråding fra Utenriksdepartementet 20. juni 2014,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

Overenskomst mellom Norge, Danmark og Sverige om gjensidig adgang til fiske i Skagerrak og Kattegat, med protokoll, (Skagerrakavtalen) ble undertegnet 19. desember 1966 og var en avtale mellom Norge, Danmark og Sverige om gjensidige rettigheter til å drive fiske i hverandres farvann utenfor fire nautiske mil av grunnlinjen i Skagerrak og det nordlige Kattegat. Avtalen trådte i kraft 7. august 1967. Norge sa opp avtalen, og avtalen opphørte 6. august 2012.

Norge sa opp avtalen fordi den ikke harmonerte med moderne havrett slik den er uttrykt i FNs havrettskonvensjon (Havrettskonvensjonen), herunder bestemmelsene om jurisdiksjon i økonomiske soner som gir kyststaten full rett til forvaltning, kontroll og håndheving tilknyttet alt fiske innenfor 200 nautiske mil av grunnlinjen. Den tidligere avtalen viste seg å medføre uheldige uklarheter med hensyn til jurisdiksjon, herunder kontroll og håndheving tilknyttet fisket regulert av avtalen.

EUs felles fiskeripolitikk innebærer at myndigheten over ressursforvaltningen i stor grad faller inn under fellesskapskompetansen, ikke det enkelte medlemsland. Det daværende Fiskeri- og kystdepartementet har derfor gjennomført for-

handling om en ny avtale med EU som på avtalens betingelser gir fartøyer fra Norge, Danmark og Sverige gjensidig adgang til å drive fiske i hverandres økonomiske soner utenfor fire nautiske mil av grunnlinjen i Skagerrak og det nordlige Kattegat. Forhandlingene ble avsluttet og enighet om en ny avtale ble oppnådd 24. oktober 2013. Denne avtalen harmonerer, i motsetning til den tidligere avtalen, med jurisdiksjonsregimet i den moderne havretten. Avtalen regulerer bare adgang for fiskefartøyer og ikke fordeling av kvoter.

I påvente av ikrafttredelse av en ny avtale, har partene på departementsnivå avtalt midlertidige ordninger for ikke å måtte avbryte fisket.

Avtalen regulerer havrettslige jurisdiksjonsforhold og ressursutnyttelse, og antas å være av særlig viktighet slik at Stortingets samtykke til inngåelse er nødvendig i medhold av Grunnloven § 26, andre ledd.

I og med at avtalen skal anvendes midlertidig i inntil to år etter undertegning, bes det om Stortingets samtykke til inngåelse før avtalen er undertegnet. Under forutsetning av Stortingets samtykke vil avtalen undertegnes når EU er klar til undertegning.

Avtalen i engelsk og norsk tekst følger som trykt vedlegg til proposisjonen.

2 Generelt om avtalen

I lov om forbud mot at utlendinger driver fiske mv. i Norges territorialfarvann (fiskeforbudsloven) § 3 første ledd er det slått fast et forbud for den som ikke er norsk statsborger mot å drive fiske i territorialfarvannet, altså innenfor 12 nautiske mil av grunnlinjen. I henhold til § 6 i samme lov, kan Kongen gjøre unntak fra forbudet for bestemte områder. For Skagerrak ble slikt unntak etablert ved kgl.res. av 2. juni 1967.

Skagerrakavtalen ga eksklusiv gjensidig adgang for norske, danske og svenske fiskere til å fiske i hverandres farvann inntil fire nautiske mil av grunnlinjen. Partene har alle ønsket å opprettholde denne utvidede adgangen til å fiske i hverandres farvann, og Norge og EU (på vegne av Danmark og Sverige) har derfor forhandlet fram en ny avtale. Den nye avtalen sikrer denne gjensidige adgangen, samtidig som den gir partene vanlig jurisdiksjon slik det følger av Havrettskonvensjonen, herunder normal regulering, kontroll og håndheving tilknyttet fisket.

Selve fiskerisamarbeidet mellom Norge og EU er basert på Avtale mellom Norge og Det europeiske økonomiske felleskap om fiskerier, undertegnet 27. februar 1980, samt Havrettskonvensjonen av 1982 og FN-avtalen om gjennomføring av bestemmelsene i De forente nasjoners havrettskonvensjon om bevaring og forvaltning av vandrede fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander av 1995. Partene er i henhold til disse forpliktet til å samarbeide om forvaltning og vern av de levende ressursene i havet.

2.1 Merknader til de enkelte artiklene i avtalen

Avtalen innledes med en *fortale* som viser til partenes ønske om fortsatt gjensidig adgang for norske, danske og svenske fartøyer til fiske i hverandres farvann inntil fire nautiske mil av de respektive grunnlinjer.

Artikkel 1 definerer det geografiske virkeområdet for avtalen til å være i Skagerrak, avgrenset mot vest av en rett linje gjennom Hanstholm fyr og Lindesnes fyr og mot syd av en rett linje gjennom Skagens fyr og Tistlarna fyr, utenfor fire nautiske mil av de respektive grunnlinjer.

Artikkel 2 sier at partene, basert på sin fiskerijurisdiksjon, gjeldende lover og Havrettskonvensjonen, skal tillate fartøyer med norsk, dansk og svensk flagg å drive fiskeriaktivitet i området på de vilkår som fremgår av gjeldende bestemmelser i den bilaterale fiskeriavtalen mellom Norge og

EU av 1980 og i samsvar med kvoter avtalt mellom partene.

Artikkel 3 sier at partene så langt mulig skal samarbeide for å harmonisere reguleringer i området.

Artikkel 4 gir en plikt til å konsultere hverandre om spørsmål vedrørende implementering av den foreliggende avtalen eller dersom man ikke er enig i tolkning av avtalen.

Artikkel 5 slår fast at avtalen ikke får innvirkning på andre avtaler som gjelder fiske fra en parts fartøy innenfor jurisdiksjonsområdet til en annen part.

Artikkel 6 fastslår at avtalen gjelder innenfor territoriet til Kongeriket Norge og innenfor territoriene som Traktaten om Den europeiske union og Traktaten om Den europeiske unions virkeområde gjelder for.

Artikkel 7 sier at avtalen trer i kraft når partene har underrettet hverandre om at alle interne prosedyrer som kreves for ikrafttredelse, er fullført.

Artikkel 8 inneholder bestemmelser om avtalens varighet og eventuell oppsigelse. Avtalen skal gjelde til 1. januar 2022. Om avtalen ikke sies opp av en av partene minst ett år før dette tidspunkt, vil avtalen gjelde i seksårsperioder etter det. Partene har da adgang til å si opp avtalen innen ett år før neste seksårsperiode.

Artikkel 9 gir avtalen midlertidig anvendelse i to år fra undertegning i påvente av ikrafttredelse.

Artikkel 10 viser til de språk avtaleteksten skal utarbeides på og presiserer at den engelske teksten skal ha forrang i tilfelle motstrid mellom de forskjellige språkversjonene.

3 Administrative og økonomiske konsekvenser

Avtalen er en videreføring av adgangsregimet som har eksistert siden 1966 og vil således ikke få økonomiske eller administrative konsekvenser.

Den vil ikke kreve lovendringer og kun kreve endring i gjeldende forskrift av 13. mai 1977 om utlendingers fiske og fangst mv. i Norges økonomiske sone og landinger til norsk havn hvor en henvisning til 1966-avtalen i § 1 andre ledd må endres.

4 Konklusjon og tilråding

For Norge har det vært viktig å videreføre norske, danske og svenske fiskeres gjensidige adgang til å

Samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og EU om gjensidig adgang til fiske i Skagerrak for fartøyer som fører dansk, norsk eller svensk flagg

fiske i Skagerrak inntil fire nautiske mil av grunnlinjen i hverandres soner. Den nye avtalen sikrer slik adgang innenfor rammene av FNs havrettskonvensjon og ivaretar således kyststatenes plikter og rettigheter etter havretten.

For norske fiskere har avtalen først og fremst betydning for rekefiskerne øst i Skagerrak som fisker på tvers av internasjonale jurisdiksjonsgrenser. Selv om det norske fisket ikke er betydelig i nasjonal sammenheng, er det viktig for de som driver fisket i sør. Skagerrak er et lite geografisk område og det er således viktig å ha denne utvidede adgangen for de fiskerne det angår.

Næringen ved Norges Fiskarlag mener entydig at det er behov for å få beholde adgangen i svenske og danske farvann inntil fire nautiske mil av grunnlinjen. Videreføring av adgangsregimet

er også viktig for det gode samarbeidet med Sverige, Danmark og EU.

Nærings- og fiskeridepartementet tilrår at avtalen inngås. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og EU om gjensidig adgang til fiske i Skagerrak for fartøyer som fører dansk, norsk eller svensk flagg.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og EU om gjensidig adgang til fiske i Skagerrak for fartøyer som fører dansk, norsk eller svensk flagg i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og EU om gjensidig adgang til fiske i Skagerrak for fartøyer som fører dansk, norsk eller svensk flagg

I

Stortinget samtykker i inngåelse av avtale mellom Norge og EU om gjensidig adgang til fiske i Skagerrak for fartøyer som fører dansk, norsk eller svensk flagg.

Vedlegg 1**Agreement between the Kingdom of Norway and the European Union on reciprocal access to fishing in the Skagerrak for vessels flying the flag of Denmark, Norway and Sweden****Avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om gjensidig adgang til fiske i Skagerrak for fartøyer som fører dansk, norsk eller svensk flagg**

The European Union and the Kingdom of Norway, hereinafter referred to as “The Parties”,

REFERRING to the provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982, hereinafter referred to as “the Convention”;

RECALLING the Agreement on Fisheries between the European Economic Community and the Kingdom of Norway of 27 February 1980, hereinafter referred to as “the 1980 Agreement”;

HAVING REGARD to the expiry on 7 August 2012 of the Agreement between Denmark, Norway and Sweden on reciprocal access to fishing in the Skagerrak and the Kattegat of 19 December 1966;

AWARE of the traditional Danish, Norwegian and Swedish fisheries in the Skagerrak;

SEEKING to maintain reciprocal access for vessels flying the flag of Denmark, Norway and Sweden to conduct fishing in the Skagerrak in areas beyond four nautical miles from the respective baselines of the other said States, within their territorial sea and adjacent areas of fisheries jurisdiction;

CONSIDERING the importance of compliance by fishing vessels with the laws, regulations and control and enforcement measures adopted by the respective coastal States, in accordance with the provisions of the Convention, the 1980 Agreement and this Agreement, in order to ensure the conservation and sustainable use of the living resources in the Skagerrak;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Den europeiske union og Kongeriket Norge, heretter kalt «partene»,

SOM VISER TIL bestemmelsene i De forente nasjoners havrettskonvensjon av 10. desember 1982, heretter kalt «konvensjonen»,

SOM MINNER OM avtalen av 27. februar 1980 mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge om fiskerier, heretter kalt «avtalen av 1980»,

SOM TAR HENSYN TIL at overenskomsten av 19. desember 1966 mellom Danmark, Norge og Sverige om gjensidig adgang til fiske i Skagerrak og Kattegat opphørte 7. august 2012,

SOM ER SEG BEVISST de tradisjonelle danske, norske og svenske fiskeriene i Skagerrak,

SOM ØNSKER å opprettholde den gjensidige adgangen for fartøyer som fører dansk, norsk eller svensk flagg, til å drive fiske i Skagerrak i områder som strekker seg ut over fire nautiske mil fra de andre nevnte statenes respektive grunnlinjer, innenfor deres sjøterritorium og tilstøtende fiskerijurisdiksjonsområder,

SOM TAR I BETRAKTNING betydningen av at fiskefartøyer overholder de lover, forskrifter og kontroll- og håndhevingstiltak som fastsettes av de respektive kyststatene, i samsvar med bestemmelsene i konvensjonen, avtalen av 1980 og denne avtale, for å bevare og sikre bærekraftig bruk av de levende ressurser i Skagerrak,

ER BLITT ENIGE OM FØLGENDE:

Article 1

This Agreement applies to an area in the Skagerrak bounded on the west by a straight line running through the Hanstholm lighthouse and the Lindesnes lighthouse and on the south by a straight line running through the Skagen lighthouse and the Tistlarna lighthouse, within those parts of the territorial sea and adjacent areas of fisheries jurisdiction of Denmark, Norway and Sweden, that extend beyond four nautical miles (1 nautical mile = 1,852 metres) from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured.

Article 2

Within the area specified in Article 1, each Party undertakes, on the basis of its fisheries jurisdiction, in conformity with the Convention, and pursuant to its applicable laws, to permit vessels flying the flag of Denmark, Norway and Sweden to engage in fishing, subject to the relevant provisions of the 1980 Agreement and in conformity with allocations agreed by the Parties.

Article 3

The Parties shall cooperate in order to establish, insofar as possible, harmonised rules and regulations in respect of fishing within the area specified in Article 1.

Article 4

The Parties agree to consult on questions related to the implementation and proper functioning of this Agreement, or in the event of a dispute concerning the interpretation thereof.

Article 5

This Agreement shall be without prejudice to other Agreements concerning fishing by vessels of one Party within the area of fisheries jurisdiction of the other Party.

Article 6

Without prejudice to Article 1, this Agreement shall apply, on the one hand, to the territories in which the Treaty on the European Union and Treaty on the Functioning of the European Union are applied and under the conditions laid down in

Artikkel 1

Denne avtale gjelder et område i Skagerrak som er avgrenset mot vest av en rett linje gjennom Hanstholm fyr og Lindesnes fyr og mot sør av en rett linje gjennom Skagen fyr og Tistlarna fyr, i de delene av dansk, norsk og svensk sjøterritorium og tilstøtende fiskerijurisdiksjonsområder som strekker seg ut over fire nautiske mil (1 nautisk mil = 1 852 meter) fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra.

Artikkel 2

Innenfor området angitt i artikkel 1 plikter hver av partene, med hjemmel i sin fiskerijurisdiksjon, i samsvar med konvensjonen og i henhold til gjeldende lovgivning, å gi fartøyer som fører dansk, norsk eller svensk flagg, adgang til å drive fiske, i henhold til de relevante bestemmelser i avtalen av 1980 og i samsvar med de kvotetildelinger partene er blitt enige om.

Artikkel 3

Partene skal samarbeide med sikte på å fastsette, i den utstrekning det er mulig, harmoniserte regler for og forskrifter om fiske innenfor området angitt i artikkel 1.

Artikkel 4

Partene er enige om å rådføre seg med hverandre i spørsmål om denne avtales gjennomføring og virkemåte eller ved tvister om fortolkningen av avtalen.

Artikkel 5

Denne avtale har ikke betydning for andre avtaler om fiske som drives av fartøyer hjemmehørende i en part innenfor den annen parts fiskerijurisdiksjonsområde.

Artikkel 6

Uten at dette berører artikkel 1 gjelder denne avtale på den ene side på territoriene der traktaten om Den europeiske union og traktaten om Den europeiske unions virkemåte får anvendelse, og på de vilkår som er fastsatt i disse traktatene, og

those Treaties and, on the other hand, to the territory of the Kingdom of Norway.

Article 7

This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last notification that all internal procedures required for its entry into force, have been fulfilled by the Parties.

Article 8

This Agreement shall remain in force until 1 January 2022. In the event of the Agreement not being terminated by either Party through notice of termination given at least one year before the expiry of that period, it shall remain in force for additional periods of six years duration thereafter, provided that notice of termination has not been given at least one year before the expiry of any such six years period.

Article 9

This Agreement shall, pending its entry into force, be applied provisionally up to two years from the date of its signature.

Article 10

This Agreement is drawn up in two copies in the Norwegian, Bulgarian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Finnish, French, German, Hungarian, Irish, Italian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Portuguese, Romanian, Slovakian, Slovenian, Spanish and Swedish languages, each of these texts being authentic. In the event of contradiction or dispute, the English text shall prevail.

på den annen side på Kongeriket Norges territorium.

Artikkel 7

Denne avtale trer i kraft den dag den siste underretningen mottas om at partene har fullført de internrettslige prosedyrer som kreves for at avtalen skal tre i kraft.

Artikkel 8

Denne avtale gjelder fram til 1. januar 2022. Med mindre en part sier opp avtalen ved melding om oppsigelse minst ett år før denne perioden utløper, skal den deretter gjelde i perioder på seks år av gangen, forutsatt at det ikke er gitt melding om oppsigelse senest ett år før en slik seksårsperiode utløper.

Artikkel 9

I påvente av at denne avtale skal tre i kraft, skal avtalen anvendes midlertidig i inntil to år regnet fra undertegningsdatoen.

Artikkel 10

Denne avtale er utarbeidet i to eksemplarer på norsk, bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, irsk, italiensk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, med samme gyldighet for hver av tekstene. Ved motstrid eller uoverensstemmelse skal den engelske teksten gå foran.
